

# ERŐSÍTSÜK TOVÁBB A PÁRTOT ÉS A NÉPHATALMAT

## Összpontosítsuk figyelmünket a gazdasági kérdések megoldására és a tömegek mindennapos politikai meggyőzésére

### Felelősséggel, lelkesen tárgyalt a szegedi pártaktíva a város életének további előrehaladásáról

Vasárnap reggel 8 órakor az MSZMP Szeged városi intéző bizottsága nagy pártaktíva-értekezletet tartott a volt MSZT székház nagyertermében. Az aktívaértekezleten a pártszervezetek vezetői, a pártaktívisták vettek részt és megtárgyalták a város politikai, gazdasági és kulturális életének kérdéseit, s a további tennivalókat a dolgozó emberek javáért. A pártaktíva mintegy szegedi előkészítője is volt a júniusban sorakerülő, nagy jelentőségű országos pártértekezletnek.

A pártaktíván a többi között jellemző volt, hogy a résztvevők felszólalásai, az egész lelkes vita tükrözte azt a hatalmas fejlődést, amelyet az ellenforradalom fegyveres leverése után politikai, gazdasági és kulturális vonatkozásban elértünk. Összintén, kendőzés nélkül, bátor hangon tettek észrevételeket a hiányosságokról,

megjelölve azok megszüntetésének módjait is. A pártaktíva eredményes munkát végzett és hozzájárult ahhoz, hogy további eredmények szülessenek Szeged politikai, gazdasági és kulturális életében.

A pártaktíva ülésen részt vett és felszólalt Aczél György elvtárs, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, művelődésügyi miniszter-helyettes is. Az elnökségben foglaltak helyet a munkásmozgalom régi harcosai; pártmunkások, továbbá a városunkban tartózkodó szovjet hadsereg parancsnokságának képviselői.

A nagy pártaktíva ülést Kiss Károly elvtárs, az MSZMP városi intéző bizottságának elnöke nyitotta meg, üdvözölte a megjelenteket, majd a napirend első pontjaként az intéző bizottság beszámolójának ismertetésére került sor.

## A városi intéző bizottság beszámolója

A városi intéző bizottság beszámolóját Szeged politikai, gazdasági, kulturális kérdéseiről, a párt helyzetéről és feladatairól ifj. Komócsin Mihály elvtárs, az MSZMP Szeged városi intéző bizottságának titkára ismertette.

A beszámoló bevezető része taglalta azt a nemzetközi helyzetet, amelyben sor került a magyarországi ellenforradalom kiűzésére.

Az imperialisták azért szorgalmazták az ellenforradalom kiűzését Magyarországon, hogy pozícióikat megszilárdítsák, a néptömegek hangulatát befolyásolják, a háborús feszültséget fokozzák, s nem utolsósorban, hogy a szocialista tábor egységét megbontsák. Az imperialisták az ellenforradalmat nemcsak eszméileg, hanem gyakorlatilag is irányították rádióállomásaikon — elsősorban a Szabad Európa Rádió és embeireik útján. Am nemcsak propaganda, hanem fegyverrel és ember szállítmányokkal, diplomáciai és gazdasági nyomással is közvetlenül támogatták az ellenforradalmárokat harcát a népi hatalom ellen.

Az imperialisták tetteinek végrehajtását meg-

könnyebbítette a párt és az ország korábbi vezetése által elkövetett hibák kapcsán, valamint az ellenforradalmárok és a pártba beépült szövetségeseik propagandája következtében keletkezett tömeghangulat.

A párt és az ország vezetéseben az egység hiánya, az árulók kiterjedt ténykedése megbénította a néphatalomhoz hű tömegeket, megzavarta a dolgozók tisztánlátását.

A beszámoló rámutatott arra, hogy az ellenforradalmárok soha nem tudtak volna sikereket elérni, ha Nagy Imre és társai »kommunista-ságukkal« nem fedik el a tömegek előtt az események valódi jellegét. Az ellenforradalom tombolása közben kommunista kötelességüket teljesítették azok az elvtársak, akik szakítottak az árulókkal, kezdeményezték a forradalmi munkás-paraszt kormány létrehozását, a párt újrászervezését. A baráti Szovjetunió proletárinternacionista kötelességét teljesítette, amikor fiaj vérért áldozva segítséget nyújtott az ellenforradalom leverésére.

Innen, erről a helyről is köszönetet kell mondanunk a szovjet kommunistáknak testvéri segítségnyújtásukért.

## Az ellenforradalom szegedi lefolyásáról

A beszámoló ezután részletesen elemezte az ellenforradalom lefolyását Szegeden. Az ellenforradalom aktív mozgatóerejét Szegeden a különböző kapitalista és a Horthy-rendszer hasznélvezőiből deklaszálódott, az üzemekbe, intézményekbe bekerült elemek képezték. Hű támogatókra találtak némely értelmiségiek — egyetemi tanárok, írók, újságírók — és kispolgári elemek részéről.

Miért nem került sor Szegeden jelentősebb fegyveres összecsapásra, ellenforradalmi vérengzésre? Ennek okait a következőkben állapította meg a beszámoló:

— Szeged speciális helyzete következtében mind a kettő, az ellenforradalmi mozgalom kezdetén, október 24-én és a fordulóponton, november 4-én a szovjet csapatok városunkon vonultak keresztül segítséget adva a megtámadott Magyar Népköztársaságnak. A szovjet erők átvonulása mind a két esetben az ellenforradalmárok és a befolyásuk alatt levők körében is féltelmet keltett, elriasztotta őket attól, hogy véres terveiket végrehajtsák. A másik ok, hogy

a szegedi dolgozók éppúgy, mint 1919-ben, most 1956-ban sem váltak az ellenforradalom tartalékaivá.

A féktelen nacionalista, kommunista- és szovjetellenes uszítás ellenére nagyon kevés volt azoknak a szegedi dolgozóknak a száma, akik hajlandóságot mutattak arra, hogy fegyverrel is támogatják az ellenforradalmárok terveit.

A harmadik ok: hogy a két időpont, október 24-e és november 4-e között fegyveres összetűzésre azért sem került sor, mert az AVH, a Szegeden állomásozó honvédség egy része, a rendőrség és a tűzoltóság egy része, valamint a felfegyverzett pártaktivisták csoport keményen fellépett a hőzöngések ellen. Ez is elvette az ellenforradalom bátorágát. Az ellenforradalmárok nagyobb tömegben akkor jutottak fegyverhez, és a fegyverrel akkor mertek fellépni, amikor a rendszerhez hű erők fegyvertelenek voltak, bizonyos vonatkozásban szétszűllöttek. Így összecsapásra nemigen kerülhetett sor.

## A november 4. utáni politikai helyzetről

A beszámoló további része taglalta a november 4-e utáni politikai helyzetet.

— A forradalmi munkás-paraszt kormány megalakulásával — állapította meg a

beszámoló —, és az ellenforradalom elleni fellépésével megindult politikai konszolidáció Szegeden gyorsabb volt, mint általában az országban és különösen mint Budapes-

ten. Ebben természetesen közrejátszott, hogy

az ellenforradalmároknak Szegeden sem erejük, sem bátoráguk nem volt november 4-e után fegyveres ellenállást folytatni a szovjet hadsereg és a szovjet hadsereg segítségével a rend helyreállítását biztosító karhatalmi erőkkel szemben.

Az ellenforradalmárok november 4-én és utána is még erőfeszítéseket tettek fennmaradásukra, azonban ezek meghúsultak. A nyílt szinten folyó munkáról mindinkább áttértek a rejtett, burkolt tevékenységre, az illegális munkára. Összehangolták a különböző ellenforradalmi szervek tevékenységét. Kiterjedt propaganda-, uszító-, sztrájk- és szabotázs-szervező tevékenységet próbáltak folytatni.

A rendszerhez hű erők azonban gyorsan újjáéledtek, s aktív tevékenységhez kezdtek.

Amíg a november 4-e utáni kezdeti időszakban csak viszszaeszközni tudtuk a különböző ellenforradalmi szervek működését, december végén, majd január, február hónapban irányt vettünk azok felállítására. Áprilistól kezdve tervszerű munkát végzünk az ellenforradalom teljes felgöngyölítésére, megsemmisítésére.

Vázolta a továbbiakban a beszámoló a november 4-e utáni politikai munkát.

— November végétől politikai intézkedéseinket már tömegagitációval alá tudtuk támasztani

— állapította meg a beszámoló. — Az ellenforradalom leplezéséről tartott előadások, gyűlések hallgatóinak száma hétről hétre növekedett.

— Közoktatási intézményeinkben, az egyetemeken is mind gyorsabban tisztult a légtér az ellenforradalmároktól, s az emberek feje az ellenforradalom által terjesztett zavaros nézetektől. Sajnos ezt kevésbé mondhatjuk el kulturális intézményeinkről, elsősorban színházunkról.

A beszámoló megállapította, hogy

az ellenforradalom által keletkezett zűrzavar után a politikai helyzet megszilárdulása Szegeden is gyors ütemben halad előre.

Az államhatalom helyreállítása rövid idő alatt megtörtént. A párt újjászervezése általában eredményesen befejeződött. A tömegek jelentős részét sikerült kivonni az ellenforradalom befolyása alól, megkezdődött az ellenforradalom tervszerű felgöngyölítése, megsemmisítése.

## Tennivalók a politikai helyzet és a hatalom megszilárdítására

A beszámoló a politikai helyzet és hatalom további megszilárdításainak tenniva-

lót a következőkben jelölte meg:

1. Végre kell hajtunk az ellenforradalmárok teljes felgöngyölítését, akcióképtelenné tételét.

2. Határozott, gyors intézkedésekkel fel kell számolnunk az ellenforradalom még látható következményeit, kártevéseit.

3. Az ellenforradalom tapasztalatait és az ebből folyó tennivalóinkat teljes részletességgel fel kell dolgozni.

Vizsgálat alá kell venni:

a) a megelőző időszakban végzett munkánkat,

b) az elkövetett hibáinkat és ezek tanulságait,

c) az ellenforradalom lefolyását, tapasztalatait,

d) a november 4-e utáni időszak tapasztalatait.

4. A tanács, a karhatalmi és igazságügyi szerveket káder szempontból meg kell erősíteni és rendszeres, hatékony politikai munkával biztosítani kell, hogy ezek a szervek a jövőben egy pillanatra se ingadozzanak a néphatalom védelméért, az ellenforradalom ellen folyó harcban.

5. Biztosítani kell, hogy

## A gazdasági helyzet alakulásáról

Ezután a beszámoló részletesen foglalkozott a gazdasági helyzet alakulásával november 4-e után. Az ellenforradalmárok november 4-e után látva, hogy a hatalmat elvesztették, maximális kártételre törekedtek a gazdasági életben. Akik korábban annyit szónokoltak a hazáról és a népről, most nem igen mérlegettek, hogy mibe kerül a gazdasági kártevés a hazának és a népnek.

Szegeden a Statisztikai Hivatal kimutatása szerint 1956-ban csak az állami ipart 41,5 millió forint kár érte az ellenforradalmi események következtében. A sztrájkok miatt 150 millió forint termelőkiesés volt, s tízmilliókara rúg a termelési fedezet nélkül kifizetett bérek összege.

Sok százmillió forint értéket jelent az ellenforradalom miatt a termelésekkel szembeni elvesztett érték.

— Az ellenforradalmi kártevés elhárítása már novemberben, decemberben megkezdődött. 1956 negyedik negyedében azonban az ipari termelés az előző év azonos időszakában 56 százalékat érte el a miniszteriumi iparban és 78 százalékat a helyi iparban. 1957. első negyedében az előző év azonos időszakához képest az állami ipar termelése már 83 százalékot ért el, áprilisban pedig 96 százalékot. A helyi ipar termelése már meghaladja az előző év azonos időszakának termelését. A bérfelegyelem némiképpen javult.

A beszámoló a továbbiakban az ipari termelésben mutatkozó problémákat vázolta.

— Ipari termelésünkben még mindig jelentős elmaradás mutatkozik. A termelési érték még alatta van az előző év azonos időszakának, de különösen el vagyunk maradva a termelési hatékonyság felépítésére.

Bár vannak biztató és kezdeti eredmények pártszervezeteink termelési irányító és ellenőrző munkájában, mégis pártszervezeteink túlnyomó többsége a termelés kérdéseivel egyáltalán nem, vagy csak felületesen foglalkozik.

Ezután a mezőgazdaság kérdésével foglalkozott a beszámoló. Felhívta a figyelmet arra, hogy az ellenség a szövetkezeti mozgalom ellen igat. Szeged mezőgazdaságában jó termésre számíthatunk megfelelő időjárás esetén.

A beszámoló összegezte a gazdasági helyzetet:

a széles dolgozó tömegekkel állandó, szoros kapcsolatban legyünk.

a) A dolgozókkal együtt élve és munkálkodva kell folyamatosan a dolgozók hangulatáról, véleményéről politikailag informálódunk.

b) A párt és kormány politikájáról, az ország helyzetéről, problémáinkról és nehézségeinkről őszintén tájékoztatni kell a dolgozókat a sajtó, kiadványaink, gyűléseink, csoportos és egyéni beszélgetéseink útján.

c) Gyors intézkedéseket kell foganatosítanunk a korábban elkövetett hibák, az ellenforradalom kártevéseinek megszüntetésére, a helyileg megoldható ügyekben.

d) Határozottan ki kell állnunk a központi párt- és kormány szervek felé Szeged, a szegedi dolgozók jogos és reális igényeinek kielégítéséért.

e) Messzemenően biztosítani kell a régi harcosok, az októberi, novemberi és az utána következő időszakban a néphatalom védelmében, az ellenforradalom elleni harcban kitűnt dolgozók nagyarányú megbecsülését.

— Az ellenforradalom súlyos gazdasági kártevései ellenére ipari és mezőgazdasági termelésünk, közlekedési, kereskedelmi és pénzügyi szerveink munkája normalizálódott, mindinkább megközelíti az október 23-a előtti színvonalat. Az ellenforradalmat a gazdasági területen is visszaszorítottuk.

## Tennivalók a gazdasági helyzet további megszilárdítására

A beszámoló meghatározta a legfőbb tennivalókat a gazdasági helyzet további szilárdításáért.

1. Pártszervezeteink, az üzemekben dolgozó elvtársaink kezdeményezzék és segítsék, hogy minden szegedi üzem érje el:

a) 1957 június végéig az előző év azonos időszakának termelési színvonalát.

b) 1957. szeptember végéig az előző év azonos időszakának termelési szintjéhez és önköltségi színvonalához. Ennek érdekében küzdenek a munkálatok, a bér és természetbeni juttatásoknál mutatózó gazdasági megszüntetéséért.

Kezdeményezzék a teljesítménybérést visszaállítását mindazonok a területeken, ahol az elősegíti az igazságos bérezést és ezzel a jobb, eredményesebb munkára serkent.

Kezdeményezzék és segítsék a dolgozók öntevékenysége támaszkodva a szocialista munkaverseny újbóli meghonosítását, mellőzve minden bürokratikuságot és formalizmust, amely korábban élettelen tette a munkaversenyt.

2. A mezőgazdaság szocialista átszervezésének (természetesen a legszigorúbb önkéntesség alapján) és a mezőgazdasági termelés színvonalának emelésére:

a) A működő termelőszövetkezetekben a tagság meggyőzésével öszi biztositásuk a tsz fejlődését gátló helytelen irányzatok megszüntetését.

b) A városi pártbizottságoknak és a városi tanács végrehajtó bizottságának meg kell vizsgálnia és kimunkálnia Szeged belterjes mezőgazdasági kultúrái — elsősorban a fűszerpaprikatermelés —, valamint a mezőgazdasági termelőszövetkezetek és a termelési társulások további fejlesztésének lehetőségeit.

3. A lakosság jobb ellátására, igényeinek megfelelő ki-

elgítésére, gondjainak csökkentésére:

a) A tanácsi vállalatok, a ktsz-ek és a kisiparosok figyelmét rá kell irányítani a hiánycikkek termelésére. Ehhez a nyersanyag biztosításával is közvetlen segítséget kell nyújtani.

b) A szegedi kereskedelmi hálózat továbbfejlesztésének, nagyobb kereskedelmi egységek és állami áruház létrehozásának, a külvárosi üzlethálózat bővítésének terét ki kell dolgozni.

c) A családi ház építését, házhely, anyag, szállítás, tervezés, szakmunkaerő és más vonatkozásokban a tanács és a vállalati vezető szervezetben dolgozó kommunistáknak közvetlenül segíteniük kell.

Fel kell tártani a központi szervek felé és a szegedi képviselők útján is szorgalmazni a város súlyos lakásproblémáinak megoldását, az ebben a vonatkozásban mutatkozó elmaradás lehetőségét szerinti fokozatos megszüntetését.

A lakásínséget enyhíteni kell a hivatali helyiségek és a jogtalanul nagy lakást használok rovására is.

d) A még meglevő átmeneti munkanélküliséget leküzdésére sokoldalú lehetőségeket kell feltárni a mezőgazdaság, a helyi ipar, az élelmiszeripar és a városfejlesztés vonalán.

## A párt újjászervezésének kérdései

A beszámoló nagy gonddal foglalkozott a párt újjászervezésének, a pártszervezetek előtt álló feladatok kérdéseinek megjelölésével.

Az ellenforradalmárok a fő figyelmet a párt szétverésére, a párt vezetésének és a párt sorainak dezorganizálására, a kommunista akcióképességének megbénítására fordították.

— A párt újjászervezése május elsejével lényegében eredményesen befejeződött. Ma pártunk országosan és ezen belül Szegeden is sokkal egységesebb, szilárdabb, ütőképesebb és sokkal inkább kommunista párt, mint volt október 23-a előtt.

A párt újjászervezése az ellenforradalmárokkal vívott harcban kezdődött, közvetlenül november 4-e után. Jelenleg a pártunk Szegeden 191 alapszervezete van, s ez 14-gyel kevesebb, mint az MDP alapszervezeteinek a száma. A szegedi pártszervezeteknek jelenleg 5280 tagkönyvvél ellátott tagja van. A párttagságnak 70,4 százaléka munkásszarmazású, 12 százaléka dolgozó paraszt. Magasabb ez az arány, mint az MDP-ben volt.

A beszámoló hiányosságként említette, hogy némely nagyüzemben a párt intéző bizottságokban kevés a közvetlenül termelő munkában résztvevők aránya. Ezután a párt szervezeti életére tért ki a beszámoló.

— Számos új vonás tapasztalható pártszervezeteink életében.

A pártszervezetek taggyűlésének többségét a harcos, bátor, ugyanakkor színvonalas vita, nagyarányú aktivitás jellemzi.

A pártaktívisták és a párttagság rendszeres politikai támogatása hozzásegített az eszméi, politikai zűrzavar viszonylag gyors eloszlásához. Az a körülmény, hogy a párttagság szava a párt ügyeiben sokkal inkább érvényesül és mindinkább befolyásolja a pártvezetés, hogy felhívja a javaslatok, bírálatok, kritikák, amelyeknek eredményeként azokra intézkedés és válasz-

(Folytatás a 4-ik oldalon)